

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **M.**, bývajúceho v N., proti odporcovi **J.**, bývajúcemu v P., **o ochranu osobnosti**, vedenej na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 6 C 18/2003, o dovolaní odporcu proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 23. apríla 2008 sp. zn. 5 Co 184/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Navrhovateľovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Levice rozsudkom z 21. mája 2007 č.k. 6 C 18/2003-257 uložil odporcovi povinnosť zdržať sa do budúcnosti akýchkoľvek vulgárnych a urážlivých vyjadrení ústnych alebo písomných smerujúcich voči osobe navrhovateľa a zaplatiť mu 300 000 Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Ďalej zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania 19 392 Sk a zaplatiť trovy štátu 2 309 Sk na účet Okresného súdu Levice, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Uvedený rozsudok súdu prvého stupňa napadol odvolaním odporca. V konaní o jeho odvolaní Krajský súd v Nitre uznesením z 23. apríla 2008 sp. zn. 5 Co 184/2007 zamietol návrh odporcu, aby mu bol ustanovený opatrovník a aby mu bol ustanovený zástupca z radov advokátov.

Proti tomuto uzneseniu odporca podal dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil tým, že v konaní došlo k vädám uvedeným v § 237 písm. b/ a c/ O.s.p. Na odôvodnenie dovolania uviedol, že navrhovateľ, ktorému má podľa rozsudku súdu prvého stupňa zaplatiť 300 000 Sk,

mu spôsobil ťažkú ujmu na zdraví s trvalými zdravotnými následkami. Záver krajského súdu, že odporca je osobou, ktorá je schopná pred súdom samostatne konať, nezohľadňuje celkový stav jeho zdravotného postihnutia. Trval na tom, že nie je schopný pred súdom samostatne konať, lebo je „hlboko urazený, ostrasený, stráca vedomie“, ide mu o život a rozhodnutia o neodpustení súdnych poplatkov, o neustanovení opatrovníka a advokáta, ako aj predvolania na súd s hrozbou sankcií považuje za „fašistický súdny teror“ a odmieta sa „na tejto fraške ďalej zúčastňovať“. K dovolaniu pripojil ďalšie lekárske potvrdenie o jeho zdravotnom stave a za účelom zistenia jeho zdravotného stavu žiadal do konania pribrať znalcov z odboru zdravotníctva.

Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že Krajský súd v Nitre rozhodol v súlade so zákonom a na základe objektívne zistených majetkových pomerov odporcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Pri skúmaní prípustnosti dovolania v prejednávanej veci vychádzal dovolací súd z toho, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie, ktoré v danom prípade smeruje proti uzneseniu, je v zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie

o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním odporcu je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd rozhodol o zamietnutí návrhu odporcu, aby mu súd v odvolacom konaní ustanovil opatrovníka a zástupcu z radov advokátov. Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.; prípustnosť proti nemu smerujúceho dovolania z týchto ustanovení preto nemožno vyvodit'. Vzhľadom na to by prípustnosť dovolania odporcu prichádzala do úvahy len v prípade výskytu niektorej z vád uvedených v ustanovení § 237 O.s.p.

So zreteľom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či v konaní nedošlo k procesnej vade konania uvedenej v § 237 O.s.p., sa dovolací súd neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či v konaní nedošlo k vade konania uvedenej v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolateľ v dovolaní netvrdil, že by konanie bolo postihnuté vadami v zmysle § 237 písm. a/ a d/ až g/ O.s.p. a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

Dovolateľ namieta, že v konaní došlo k procesným vadám v zmysle § 237 písm. b/ a c/ O.s.p. Dovolací súd k tomu považuje za potrebné uviesť, že dôvod uplatnený v dovolaní neposudzuje dovolací súd len podľa toho, ako bol označený, ale predovšetkým podľa jeho obsahu (§ 41 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243c O.s.p.).

Pokiaľ ide o námietku vady konania podľa § 237 písm. b/ O.s.p., dovolací súd uvádza, že spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti splýva so spôsobilosťou mať práva a povinnosti podľa hmotného práva (tzv. právnou subjektivitou). Keďže fyzická osoba má spôsobilosť byť účastníkom konania od narodenia a táto spôsobilosť zaniká smrťou, dovolateľ zrejme – vychádzajúc z obsahu jeho mimoriadneho opravného prostriedku – nechcel namietat', že nemá spôsobilosť byť účastníkom tohto konania (§ 237 písm. b/ O.s.p.); v dovolaní mu zjavne išlo o uplatnenie námietky, že nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený (§ 237 písm. c/ O.s.p.).

Procesnou spôsobilosťou sa rozumie spôsobilosť vykonávať v občianskom súdnom konaní práva a povinnosti účastníka konania samostatne alebo prostredníctvom zvoleného zástupcu. V prípade fyzickej osoby vzniká táto spôsobilosť v plnom rozsahu plnoletosťou a pred dosiahnutím plnoletosti uzavretím manželstva. Procesnú spôsobilosť nemajú osoby zbavené spôsobilosti na právne úkony; maloletí majú procesnú spôsobilosť v takom rozsahu, v akom majú spôsobilosť na právne úkony. Odporca je plnoletý a v konaní netvrdil (nepreukázal), že bol súdom zbavený spôsobilosti na právne úkony alebo že by táto jeho spôsobilosť bola súdom obmedzená. Nič preto nenasvedčuje tomu, že v danom prípade nemá procesnú spôsobilosť (§ 20 O.s.p.). Z uvedených dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že tvrdenie odporcu o jeho procesnej nespôsobilosti nemá podklad v spise, je nepreukázané a nemôže zakladať prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. c/ O.s.p.

Pokiaľ dovolateľ tvrdí, že krajský súd v odvolacom konaní dospel k nesprávnemu právnemu záveru o (ne)splnení podmienok pre ustanovenie opatrovníka (§ 29 O.s.p.) a zástupcu z radov advokátov (§ 30 O.s.p.), dovolací súd uvádza, že Občiansky súdny poriadok dáva odňatie možnosti pred súdom konať výslovne do súvislosti s faktickým procesným postupom súdu, nie s jeho právnym posúdením určitej otázky (vrátane otázky splnenia podmienok pre ustanovenie opatrovníka a podmienok pre ustanovenie zástupcu účastníka konania z radov advokátov súdom). Pokiaľ by sa aj prípadne súd pri posudzovaní tejto otázky dopustil omylu v aplikácii práva (ak nesprávne interpretoval ustanovenia § 29 a 30 O.s.p., alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery), nemal by jeho postup za následok procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania odporcu nemožno vyvodit' ani z § 239 O.s.p. ani z § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej

republiky preto jeho dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Vzhľadom na odmietnutie dovolania z procesných dôvodov nezaoberal sa vecnou správnosťou napadnutého uznesenia.

Odporca nebol v dovolacom konaní úspešný. Právo na náhradu trov konania vzniklo navrhovateľovi (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.); dovolací súd nepriznal procesne úspešnému navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. februára 2010

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková